

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

Горбатюк Альона Михайлівна

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Спеціальність 073 менеджмент

РЕФЕРАТ

магістерської роботи
за освітньо-науковою програмою
«Управління закладом освіти»

Умань – 2021

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано в Уманському державному педагогічному університеті
імені Павла Тичини.

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК: кандидат педагогічних наук, доцент Дудник
Наталка Василівна

РЕЦЕНЗЕНТ: кандидат педагогічних наук, доцент Терешко Інна Григорівна

Захист відбудеться 21 грудня 2021 року о 9:00 на засіданні ЕК кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі педагогіки та освітнього
менеджменту, за адресою: 20308, м. Умань вул. Садова, 28, ауд. №316

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	7
1.1 Інноваційний менеджмент у системі середньої освіти як наукова проблема.....	7
1.2. Особливості впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.....	28
РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	43
2.1. Аналіз практики впровадження інновацій в управлінську діяльність закладу загальної середньої освіти.....	43
2.2. Шляхи удосконалення впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти	55
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ.....	77

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Сьогодення вимагає підвищення результативності управління закладом загальної середньої освіти, що спрямоване на забезпечення інтелектуальної, творчої діяльності шляхом засвоєння, примноження й використання знань, умінь, навичок, розвитку компетентностей суб'єктів освітнього процесу. Особлива увага у цьому контексті надається інноваційному менеджменту, який здійснюється через систему науково-методичних, педагогічних та управлінських заходів, про що йдеться в законах України «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту» (2019), «Про інноваційну діяльність» (2002), а також у Національній доктрині розвитку освіти в Україні в XXI ст. (2002), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (2013), Концепції розвитку педагогічної освіти (2018), Положенні про Державну службу якості освіти (2018), Концепції «Нова українська школа» (2017) та Проекті Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років (2014).

Проблема управлінської діяльності суб'єктів освітнього процесу – одна із найбільш складних для вирішення в педагогічній теорії та практиці з огляду на постійні нормативні та змістові трансформації, викликані глобалізаційними та державотворчими процесами. Сучасна система середньої освіти вимагає ефективного впровадження інновацій, наукового обґрунтування та розробки технології, що забезпечить результативність інноваційної діяльності на рівні особистісних структур керівників освітніх закладів.

Ефективним шляхом оптимізації управління закладом загальної середньої освіти визнано системну інтеграцію наукових знань, управлінських потреб та суспільних інтересів, адекватне та раціональне використання яких визначено передумовою ефективного функціонування освітнього закладу.

Отже, актуальність проблеми, її своєчасність зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи: **«Впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти».**

Мета дослідження полягає в розробці ефективних шляхів впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

Для досягнення поставленої мети визначено основні **завдання** дослідження:

1. Охарактеризувати теоретичні засади проблеми упровадження інноваційного освітнього менеджменту.
2. Окреслити особливості впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.
3. З'ясувати стан упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.
4. Розробити перспективні шляхи впровадження освітнього інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

Об'єкт дослідження – інноваційний менеджмент у системі освіти.

Предмет дослідження – шляхи удосконалення процесу впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань було використано комплекс методів: *теоретичні* – аналіз та систематизація наукової літератури з питань загального, освітнього, інноваційного менеджменту – з метою уточнення наукового апарату; *емпіричні* – спостереження, бесіда, анкетування – для визначення стану упровадження інноваційного менеджменту в закладі освіти; педагогічний експеримент (констатувальний етап).

Теоретичне значення роботи полягає в представленні результатів системного теоретичного аналізу окресленої проблеми та обґрунтуванні змісту понять «інноваційний менеджмент», «освітній менеджмент», «управління інноваціями», «інноваційне управління», «впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти»,

а також обґрунтуванні шляхів удосконалення процесу впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в можливості використання матеріалів роботи у професійному розвитку керівних кадрів освіти та розробці тренінгу «Інноваційний менеджмент в закладі освіти» для керівників закладів загальної середньої освіти та їхніх заступників. Матеріали кваліфікаційної роботи можуть бути використанні: в практичній діяльності керівників закладів загальної середньої освіти та їхніх заступників; у процесі професійної підготовки управлінців у закладах вищої педагогічної освіти; у діяльності працівників відділів (управлінь) освіти районних державних адміністрацій, міськвиконкомів, об'єднаних територіальних громад.

Експериментальну базу дослідження становлять заклади загальної середньої освіти м. Тальне та Тальнівського району. Загальна кількість респондентів – 31 особа (керівники закладів освіти та їхні заступники).

Апробація результатів дослідження. За матеріалами роботи опубліковано статтю: «Особливості впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти». Основні положення, висновки і результати дослідження доповідалися та обговорювалися на засіданнях кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, на Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Актуальні проблеми соціальної роботи, педагогіки та психології в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку» (25 листопада 2020 р., м. Умань) та на Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми підготовки сучасного педагога: теорія, історія, практика» (м. Умань, 24 листопада 2021 р.)

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (76 позицій) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок, основного тексту 68 сторінок.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дали підстави сформулювати наступні висновки:

Розглянуто основні поняття, до яких віднесено: «інноваційний менеджмент», «освітній менеджмент», «управління інноваціями», «інноваційне управління», «педагогічні умови впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти».

Визначено зміст поняття «інноваційний менеджмент» як системи принципів, форм і методів управління, яка активно впливає на управлінську діяльність та забезпечує інноваційну, інвестиційну, педагогічну, політичну та соціально-економічну активність як окремої структури, так і організації в цілому.

Визначено базове поняття дослідження «впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти», яке тлумачиться як об'єктивні обставини управлінської діяльності суб'єктів освітнього процесу, система взаємопов'язаних дій, методів, спрямованих на розвиток інноваційного освітнього середовища.

У ході аналізу наукових джерел окреслено особливості впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти. Доведено, що для того, щоб менеджмент у системі середньої освіти був предметним та ефективним, керівник повинен володіти арсеналом засобів впливу як на трудовий колектив закладу, так і на господарські, економічні, організаційні, техніко-технологічні процеси організації.

З метою з'ясування стану упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти нами проведено констатувальний етап педагогічного експерименту. Результати констатувального етапу педагогічного експерименту свідчать про домінування базового рівня сформованості управлінської діяльності суб'єктів освітнього процесу щодо впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти, що

підтверджує недостатній рівень сформованості вмінь реалізовувати інноваційний менеджмент, свідчать про низький рівень умотивованості керівників. Проаналізовано ряд факторів, які гальмують процес упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

Охарактеризовано шляхи вдосконалення процесу впровадження освітнього інноваційного менеджменту в систему середньої освіти: етап мотивування керівників закладів освіти до інноваційної діяльності, що передбачає спрямованість суб'єктів освітньої діяльності на впровадження інноваційного менеджменту, визначається мотивацією їх діяльності; етап інформаційно-змістового забезпечення керівників закладів загальної середньої освіти до впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіт, який вміщує найбільш ефективні форми і методи роботи із керівниками закладів загальної середньої освіти; етап оволодіння керівниками закладів загальної середньої освіти стратегіями, засобами та прийомами впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти в рамках якого обґрунтовано доцільність упровадження в процес підготовки керівників ЗЗСО навчального тренінгу «Інноваційний менеджмент в закладі освіти» та представлено методику його проведення. Представлено етап оцінно-аналітичної роботи керівників ЗЗСО щодо самовдосконалення, який сприяє самопізнанню особистісних якостей керівників ЗЗСО, аналіз професійних умінь щодо впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти. Доведено, що завдяки запропонованим нами шляхами реалізуються компетентнісний та особистісний підходи до професійної діяльності, підвищується рівень усвідомленості необхідності управління закладом середньої освіти на засадах інноваційного менеджменту.